

TØNSBERG
KOMMUNE

FORSLAG TIL PLANPROGRAM

Kommuneplanens samfunnsdel 2025–2037

Tønsberg kommune

Innhold

1 HVA ER ET PLANPROGRAM	2
2 HVA ER KOMMUNEPLANEN	3
Hvorfor har vi en kommuneplan?.....	3
Tønsberg kommunes gjeldende samfunnsdel.....	3
3 FØRINGER.....	4
Nasjonale føringer	4
Regionale føringer	4
Kommunale føringer	4
Evaluering av gjeldende kommuneplan	4
Vedtatte føringer fra planstrategien	6
4 FORMÅL	7
5 ORGANISERING.....	8
6 FREMDRIFTSPLAN	8
7 MEDVIRKNING.....	10
Hvorfor medvirkning?	10
Hvordan skal vi jobbe med medvirkning i denne revisjonen?.....	10

1 OM PLANPROGRAM

Dette er et planprogram som legger rammer for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.

Planprogrammet er et verktøy for medvirkning, og skal sikre at alle interesserte får mulighet til å komme med innspill og synspunkter før forslag til planen utarbeides. Dette er et krav i plan- og bygningsloven.

Planprogrammet beskriver formålet med planarbeidet og hvordan den skal utarbeides; fremdriftsplan og hvordan involvere interessenter i planarbeidet.

2 HVA ER KOMMUNEPLANEN

Alle kommuner skal ha en kommuneplan; bestående av en samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanen gjelder for en 12-års periode og er kommunens overordnende styringsdokument for samfunnsutvikling og arealbruk.

Hvorfor har vi en kommuneplan?

Kommunen er et selvstendig, folkevalgt og selvstyrt organ med mange hatter; vi skal levere velferdstjenester delegert av staten, drifte lokal infrastruktur og være samfunnsutvikler. De fleste av kommunens oppgaver er lovpålagte. Samtidig går enkelte ansvarsområder ut over de oppgaver som kommunene er pålagt å utføre.

Innenfor rammene av den statlige styringen og de ansvarsområder som ikke er pålagte, har det enkelte kommunestyre handlingsrom til å avgjøre hvordan kommunen løser sine oppgaver.

Kommuneplanens samfunnsdel er styringsverktøyet kommunestyret skal bruke til å sette retning og mål for arbeidet, slik at handlingsrommet brukes til å styre kommunen mot en villet samfunnsutvikling.

For at **samfunnsdelen** skal være politisk relevant og nyttig styringsverktøy bør det være mål- og handlingsrettet og peker ut noen prioriterte satsingsområder. Dette betyr at dokumentet ikke bør være en uttømmende liste over kommunens arbeidsoppgaver, men en omforent retning for hva som skal prioriteres de neste 12 årene. Mål og strategier i samfunnsdelen følges opp gjennom konkrete tiltak i **handlings- og økonomiplanen** som har et fireårsperspektiv, men rulleres årlig.

Kommuneplanens **arealdel** består av planbeskrivelse, kart og bestemmelser. Plankartet angir arealbruk, og bestemmelsene gir rammer og betingelser

for arealbruken, påfølgende regulering av områder og bygging i kommunen.

Tønsberg kommunes gjeldende samfunnsdel

Tønsberg kommune sin gjeldende samfunnsdel ble vedtatt i 2021. Den bygger på FNs bærekraftsmål, nasjonale retningslinjer, regionale føringer og lokalt kunnskapsgrunnlag.

Samfunnsdelen peker ut prioriterte **satsingsområder, mål og strategier** og skal være styrende for kommunens andre planer og strategier. Kommuneplanens samfunnsdel inneholder også **arealstrategier** som klargjør kommunens langsiktige arealpolitikk. Arealstrategiene følges opp i kommuneplanens arealdel.

HOVEDMÅL

I SAMHANDLING MED BARN OG UNGE SKAPER TØNSBERG VARIERTE ARENAER FOR INKLUDERING OG MANGFOLD, MESTRING OG AKTIVITET.

SLIK VIL VI HA DET...	SLIK GJØR VI DET...
<p>I Tønsberg opplever alle barn og unge å tilhøre et inkluderende og trygt fellesskap.</p> <p>Bærekraftsmål: Nr 3, 4, 5, 11 og 17</p> 	<ul style="list-style-type: none">• Legge til rette for trygge og aktivitet fremmende omgivelser der barn og unge får varierte muligheter for mestring og utfoldelse og samhandling.• Involvere barn og unge i å skape varierte og allsidige fritidsaktiviteter og arenaer.• Sørg for at barn og unge møter voksne som oppleves trygge og med holdninger som fremmer inkludering og mestring.• Utvikle barnehager og skoler med inkluderende leke- og læringsmiljøer som skapes gjennom en kollektiv kultur preget av samarbeid og gode relasjoner.• Vektlegge universelle tiltak, forebygging og tidlig innsats i barnehager og skoler og i det tverrfaglige samarbeidet. <p>Samhandling / aktører: Barn og unge er hovedaktører, frivillighet, natteravnere, fond, privat næringsliv, frivillige</p>

Figur 1 Utsnitt fra gjeldende samfunnsdel som viser hovedmål, delmål og strategier innenfor et satsingsområde.

3 FØRINGER

Nasjonale føringer

Det er plan- og bygningsloven som er retningsgivende for innhold og prosess når kommunen lager ny eller reviderer eksisterende kommuneplan.

Alle planer som utarbeides etter plan- og bygningsloven skal fremme lovens formål om bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner.

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Det går fram av plan- og bygningsloven paragraf 3-5 og 6-1. Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og planer i fylkeskommunene og kommunene, og legges til grunn for statlige myndigheters medvirkning i planleggingen

Forventingsdokumentet beskriver at Norge har gode forutsetninger for å nå mange av bærekraftsmålene innen 2030. Vi har likevel utfordringer med å nå målene om reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. Dette er utfordringer som fylkeskommunene og kommunene må bidra til å løse gjennom planleggingen. I tillegg møter kommunene andre store samfunnsutfordringer, blant annet som følge av en aldrende befolkning med ventelig større omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft innen ulike tjenesteområder i kommunene.

For å nå bærekraftsmålene må disse samfunnsutfordringene løses, og vi må tilpasse oss et klima i endring som vil påvirke naturen og store deler av samfunnet. Raske endringer og omveltninger, som økt behov for bosetting av flyktninger, kan også gi behov for større

grad av beredskap og fleksibilitet i planleggingen.

Regionale føringer

Vestfold fylkeskommune vedtok 18. juni å sende forslag til «Vestfoldplanen Regional planstrategi for Vestfold 2024-2028» på høring. I administrasjonens utkast til plan er det utarbeidet fylkesmål for hver av de tre bærekraftdimensjonene og for temaet samarbeid:

1. Vestfold er et fylke som tar vare på natur og klima.
2. Vestfold er et inkluderende fylke med høy samfunnsdeltagelse.
3. Vestfold er et attraktivt og konkurransedyktig fylke basert på grønn verdiskaping.
4. Vestfold er et samarbeidsfylke.

Kommunale føringer

Kommunen skal hvert fjerde år utarbeide og vedta en planstrategi for inneværende valgperiode. Planstrategien beskriver kommunens utfordringsbilde og vurderer om vi som kommune har riktige styringsdokumenter for å møte utfordringene og få til ønsket samfunnsutvikling, og hva vi eventuelt mangler av planer.

12. juni 2024 vedtok Kommunestyret «Kommunal planstrategi 2024-2027». Planstrategien sier at det i valgperioden skal gjøres en begrenset revisjon av kommuneplanens samfunnsdel.

Kommunedirektøren igangsatte våren 2024 prosjektet «Sunn kommuneøkonomi». I prosjektet ble det kartlagt tiltak som kan gi langsiktig omstilling av kommuneorganisasjonen, slik at den blir økonomisk bærekraftig samtidig som gode tjenester leveres.

På bakgrunn av dette er kommunen nå i gang med prosjektet «*Helhetlig*

innsatstrapp». Målet for prosjektet er å vri innsatsen slik at innbyggere med behov får hjelpetiltak som er så lite inngripende og kostnadskrevenne som mulig.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel vil kobles tett mot dette prosjektet, slik at mål og evt. strategier i samfunnsdelen bidrar til at kommunen kan benytte ressursene mer hensiktsmessig og løse oppgavene på smartere måter i fremtiden.

Evaluering av gjeldende kommuneplan

Som del av arbeid med planstrategien ble det gjennomført evaluering av gjeldene samfunnsdel og hvordan den har fungert som styringsverktøy. I planstrategien er følgende funn beskrevet:

- Samfunnsdelen brukes som styringsdokument innenfor alle kommunalområder, men enkelte tjenester opplever at det er vanskelig å finne mål og strategier for løpende tjenesteproduksjon. Dette gjelder særlig innenfor oppvekst- og helsesektorene.
- Samfunnsdelen har tverrsektorielle satsningsområder, med særlig søkelys på langsiktig samfunnsutvikling som gir gode oppvekstmiljø og folkehelse. Planen anses å være et godt rammeverk for å jobbe med helhetlig innsatstrapp og tidlig innsats.
- Samfunnsdelens tverrsektorielle satsningsområder har bidratt til å redusere silo-tenking, og lagt til rette for mer tverrsektorielt samarbeid. Behovet for tverrsektorielle kommunedelplaner falt også bort med de valgte satsningsområdene.
- Arealstrategien oppleves å være et nyttig verktøy for å tydeliggjøre kommunens strategiske arealpolitikk, og et godt bindeledd mellom samfunnsdel og arealdel.

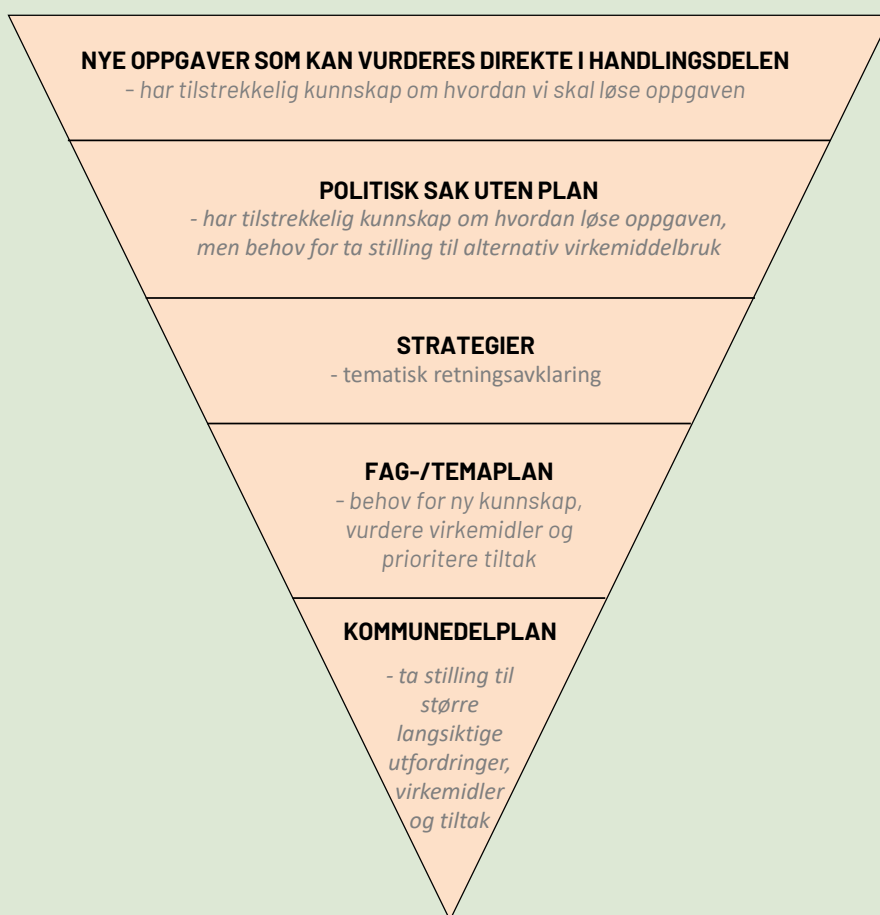
- Kommuneplanens handlingsdel har de siste årene fått ny form, og er skrevet som prosatekst. Dette som et forsøk på å gjøre planen til et mer overordnet styringsverktøy. Nytt format har ikke i tilstrekkelig grad fungert som verktøy for å prioritere oppgaver og ressurser i kommuneorganisasjonen.

Vedtatte føringer fra planstrategien

Det er gjennom planstrategien vedtatt at det skal gjennomføre en begrenset revisjon av samfunnsdelen. Revisjonen skal bidra til tydeligere mål og strategier for løpende tjenesteproduksjon og at gjeldende arealstrategier får egne strategier for fornybar energi og transformasjonsområder i randsonen av bysentrum.

I løpet av kommunestyreperioden skal kommunen ta i bruk *Framsikt* som verktøy for virksomhetsstyring, med hensikt om å effektivisere kommunale planprosesser, gjennomføring av tiltak og rapportering. Det vil bli behov for å se på ny grenseoppgang mellom samfunnsdel og handlingsdel og økonomiplan som del av dette arbeidet.

I planstrategien påpekes behovet for å effektivisere hvordan kommunen løser planoppgaver. Det bør legges til rette for mer ressurseffektive prosesser, slik at tid og personalressurser i større grad dreies mot gjennomføring av tiltak. Modellen omvendt planpyramide skal brukes når nye planoppgaver skal løses. Flere planoppgaver søkes løst gjennom handlingsdelen, saksfremlegg og strategier, uten bruk av tyngre planprosesser.

4 FORMÅL

Formålet med revisjon av samfunnsdelen er å sikre at kommuneplanens samfunnsdel er oppdatert, relevant og godt administrativt og politisk styringsdokument for å ta kommunen i ønsket retning.

For å oppnå dette, anbefales følgende temaer å inngå i revisjonsarbeidet:

- Kommunens visjon revideres basert på gjeldende misjon og verdier
- Innarbeide resultatene av prosjektet «*Helhetlig innsatstrapp*»
- Samfunnsdelens gjeldende oppbygning med satsningsområder og mål beholdes, men de spisses og konkretiseres for å:
 - gi retning for løpende tjenesteproduksjon
 - tydeligere kommunikasjon (klarspråk)
 - nyttiggjøre seg *Framsikt* som styringsverktøy
- bedre treffe dagens utfordringsbilde
- gi bedre føringer og være mer relevant for administrative prioriteringer
- Samfunnsdelens oppbygning med strategier evalueres og det avklares om strategiene skal tilhøre samfunnsdelen og/eller kommuneplanens handlingsdel. Dersom de skal inngå i samfunnsdelen vil de spisses og konkretiseres som del av revisjonen.
- Arealstrategien videreføres med nye strategier for:
 - fornybar energi
 - transformasjonsområder med grå arealer (arealer med lav naturverdi) i randsonen av bysentrum (15min byen)
 - naturrestaurering
 - naturområder i sjø

5 ORGANISERING

Prosjekteier: Kommunalsjef for Plan, eiendom og teknikk

Administrativ styringsgruppe:
Kommunedirektørens ledergruppe

Politisk referansegruppe:
Kommuneplanutvalget

6 FREMDRIFTSPLAN

Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel igangsettes sommer 2024 og forventes vedtatt november 2025, gitt følgende fremdrift:

Oppgaver	2024								2025										
	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov
Utarbeidelse planprogram	■	■	■																
1. gangs behandling planprogram				■	■														
Høring					■	■													
Gjennomgang høringsinnspill						■	■												
2. gangs behandling planprogram							■												
Avklare satsningsområder og evt visjon				■	■	■	■	■	■	■	■	■							
Medvirkning				■	■	■	■	■	■	■	■	■				■	■	■	
Utarbeidelse planforslag							■	■	■	■	■	■	■	■					
1. gangs behandling planforslag													■	■					
Høring																■	■	■	
Gjennomgang høringsinnspill																	■	■	■
2. gangs behandling planforslag																			■

7 MEDVIRKNING

Hvorfor medvirkning?

For å få en best mulig kommuneplan, er det viktig å involvere. Medvirkning er derfor et lovkrav i plan- og bygningsloven, for å legge til rette for at innbyggere, frivilligheten, næringsliv og andre interessenter kan være med på å peke retning for hvilke oppgaver kommunen skal prioritere og hvordan de skal løses.

Hvordan skal vi jobbe med medvirkning i denne revisjonen?

Da nye Tønsberg kommune sin første samfunnsdel ble vedtatt i 2021, var det resultat av brede medvirkningsprosesser. Nå som vi skal gjennomføre en revisjon av samfunnsdelen, vil behovet for medvirkning være noe mer begrenset.

Det vil i planprosessen være søkelys på å velge ut de fora og metoder som antas å være mest hensiktsmessig for å nå interessenter for de ulike temaene beskrevet i kap. 4.

MEDVIRKNINGSFORA

Skisserte medvirkningsfora er ikke uttømmende, og vil tilpasses revisjonens endelige omfang:

Politisk verksted

Kommuneplanutvalget er politisk referansegruppe for planarbeidet, og involveres løpende.

Det vil avholdes workshops/møter med de ulike rådene. Ungdomsrådet inviteres særskilt til å følge prosessen tett.

Innspillsmøter for arealstrategi

Det vil avholdes åpne innspillsmøter hvor frivillighet og næringsliv inviteres til komme med sine innspill, etter modell fra arbeid med kommuneplanens arealdel.

Digital medvirkning

Det vil gjennomføres digital medvirkning med mål om å treffe bredt, og spesielt barn og unge.

Innbyggermøte

Åpnet møte med informasjon og involvering i arbeid med innsatstrapp og samfunnsdel.

Offentlig ettersyn

Planforslaget blir lagt ut til offentlig ettersyn i minst 6 uker. Kommunen ønsker at høringsperioden blir brukt aktivt av både innbyggere, næringsliv, frivillige organisasjoner, regionale myndigheter og andre offentlige aktører til å komme med innspill.

Informasjon på nettsiden

Oppdatert informasjon om arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel skal ligge på kommunens nettside.